

Voor mijn kinderen

In de hoop dat ze begrijpen
Dat we het goede hebben proberen te doen
in emotionele en lastige tijden

Eerste druk 2014
ISBN 9789491996009

© 2014 Spinam Media
D.J. Doorn
De eerste stappen als co-ouder
media@spinam.nl

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar
gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere
manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

Voorwoord

Dit boekje draag ik op aan mijn kinderen. Zij hebben niets te kiezen gehad. Ze hebben daarom altijd centraal gestaan en we hebben geprobeerd om ze zo veel mogelijk te beschermen.

Ik hoop dat dit boekje ze later enig inzicht geeft in hoe het gegaan is in mijn deel van de echtscheiding. Ik weet dat er vragen gaan komen en een deel van de antwoorden zullen hier in staan.

Het heeft mij in ieder geval geholpen in een moeilijke periode. Door er over te schrijven daagde ik mezelf uit om mijn emotie in toom te houden. Het gaf tevens een extra structuur doordat ik steeds vanaf een andere kant naar het scheidingsproces moest kijken.

Ik hoop tevens dat anderen de moed zullen vinden om in moeilijke tijden de juiste insteek te kiezen en ook de moeilijke beslissingen te nemen.

1. Op weg om co-ouders te worden

Mijn naam is Daniël Doorn, ik zal vanaf vandaag regelmatig verslag doen van mijn belevenissen. Ik ben een 43 jarige vader van twee kinderen (Inara, 4 en Natalya, 2). Eind vorig jaar hebben mijn partner en ik besloten om te gaan scheiden. Het welzijn van de kinderen stelden we meteen voorop. We hebben gekozen voor een co-ouderschap en een kind gerichte aanpak met het idee: “Als het met de kinderen goed gaat, dan gaat het ook snel beter met ons”.

De aanloop naar een echtscheiding is vaak lang, maar op een gegeven moment gaat het niet meer. Bij ons kwam het – zelfs na gezinstherapie – toch nog onverwacht. De kinderen hadden we op één gezet en ons leven daaraan aangepast. Dat was niet mijn voorkeur, maar mijn vrouw bleef thuis en ik ging weer fulltime werken. Dat was erg goed voor de kinderen, maar kinderen zijn slechte lijm voor een huwelijk. Na de beslissing om te gaan scheiden ga je, als ouders de normale fases in van rouwverwerking. Voor de kinderen namen wij meteen de beslissing dat het geen vechtscheiding zou worden.

Het idee was dat, als het goed gaat met de kinderen, het ook weer sneller goed zou gaan met ons. Het gevolg bleek snel te zijn dat we ons als volwassenen moesten gaan gedragen. Emotie tonen mag in ons gezin, maar afreageren niet. Dus respect voor elkaar hebben en houden. De omgangsregels voor de kinderen golden nu ook voor ons. Dat was al zo, maar in de eerste weken was dat moeilijk. We dienen toch het goede voorbeeld te geven. Makkelijk was anders, en de kinderen merkten wel wat uiteraard, maar vertoonden geen signalen waarover ik zo veel las. De oudste vroeg wel of ik verdrietig

was en als man antwoord je daar nu eenmaal niet makkelijk op. Verrassend was het dat ons slimme kind de link al gelegd had. Had mamma me verdrietig gemaakt? Ja, dat was wel zo. Het is een ongelukje maakte ik er van. Soms gebeurt dat. Mijn oudste doet net of ze het begrijpt en geeft me een knuffel als troost. Mamma moet sorry zeggen is het oordeel van een 4-jarige. Het is ingewikkelder, maar ja, wat vertel je een kind. Volgens afspraak zeg ik dat mamma en pappa weer vrienden zijn. Kinderen zijn geen partij en geen pion.

Na een aantal weken blijkt het best goed te gaan. We zijn op weg om co-ouders te worden, zijn bezig met een bemiddelaar en blijken tijdens de gesprekken snel tot basisafspraken te kunnen komen. Ik ben daar erg blij mee. Uiteraard waren de eerste maanden erg woelig, maar daarover later misschien meer. Wat ik nog wil delen met dit verhaal en mijn eerste blog is de volgende gebeurtenis. Inara kruipt tijdens haar verjaardag op schoot bij een oom. Die vraagt hoe het gaat en vraagt ook hoe het met pappa en mamma gaat. Verschrikt valt iedereen stil en de oom denkt een enorme fout gemaakt te hebben. Inara denkt even na en zegt het volgende: “Mamma en pappa zijn niet meer getrouwd. Maar dat is geen probleem hoor...”. Ze geeft een knuffel en pakt het cadeautje uit. Tijdens de nabeschouwing bespraken mijn ex-to-be en ik dit voorval. We kunnen niet raden hoeveel ze werkelijk begrijpt, maar in ieder geval voelt ze zich nog veilig. En dat staat op nummer 1, op beider verlanglijstje.

In retrospect, 52 weken later

Het gevoel dat de kinderen op één moeten staan, is een juiste gebleken. Het gaf ons richting. Alleen niet langs dezelfde weg.

En niet tegen dezelfde voorwaarden. Onder druk wordt alles vloeibaar. En de financiële druk en belang heb ik erg onderschat. Niet alle goede bedoelingen zijn uitgekomen of zijn vastgehouden.

2. De rol van de vrienden en familie

Nu het voornemen tot scheiden duidelijk is, moeten we de eerste stappen zetten. Welk pad is het beste of goedkoopste? Advocaat lijkt ons niets. Uurtjes schrijven wordt een kostbare aangelegenheid. We komen overeen bemiddeling te proberen. Mijn ex-to-be zal er drie uitkiezen en we zullen samen gaan besluiten welke we nemen. Dit zal met unanieme stemmen moeten. Het evenwicht tussen mijn ex-to-be en mij is immers nog wankel. We willen elkaar vertrouwen maar een wederzijdse angst is er wel. We geven elkaar ruimte. Mijn vrouw verhuist naar zolder. Mijn enige eis van het moment. Raar maar waar. Voelt vreemd, maar ik slaap wel beter. De eerste communicatie (of is persuitingen een beter woord) naar buiten zal plaats gaan vinden. De verdeling van deze communicatie is onderwerp van gesprek. Familie is duidelijk. Sommige vrienden ook. Anderen horen toch echt bij beiden. We komen in goed overleg tot een verdeling. Ik doe de mensen die ik het belangrijkste vind zelf en schuif de anderen of de voor mij moeilijke gevallen af. We maken nog wel een belangrijke afspraak. Ik begreep dat in de aanloop naar de beslissing mijn ex-to-be wel eens heeft willen spuien tegen vrienden en omstreken. Ik was daar niet blij mee, omdat ze daarbij onbedoeld eenzijdig de zaken belicht. Mijn ex-to-be gaat er daarbij van uit dat anderen dit op hun juiste waarde kunnen inschatten. Hoe dan ook, ik wilde dat dit stopte. De berichtgeving zou open zijn, maar wel eerlijk en zo neutraal mogelijk.

Ik kan zeggen dat de reacties verbazingwekkend waren. Mijn ex-to-be kreeg in het begin veel advies in de richting van “pluk-hem”. Ook bleek niet iedereen de woorden van mijn ex-

to-be op waarde te kunnen schatten. Er waren er bij die haar op kwamen halen opdat zij even bij kon komen (what the hell?? Zij wil scheiden...). Daarbij werd ik al compleet genegeerd, maar genoten ze nog wel mee van mijn kookkunsten. Opeens was ik blijkbaar de vijand? Ook werden onze plannen voor co-ouderschap en andere basis afspraken door hen van tafel geveegd. “Dat kan niet. Scheiden kan niet zonder ruzie. Je moet maximale alimentatie eisen. Neem snel een advocaat. Hij moet weg, het is toch allemaal zijn schuld! Waarom zou je gaan werken, hij betaalt toch wel. Hoort hij nog wel bij de familie?” En ga zo maar door, vul maar in. Ik kreeg van een enkeling hetzelfde te horen, maar dan dat zij dat allemaal zou gaan doen. Samengevat: Verdedig je! Bewapen je!

Mijn ex-to-be en ik hadden net het idee gekregen dat we samen met de bemiddelaar goed op weg waren. Onze basisafspraken van respect en nuance en afspraken met betrekking tot de kinderen zijn goed, maar worden die nu geschonden? Ik ben een vechter, maar een echte vechter kijkt eerst wie de vijand is. Ik zag de pijn die het mijn ex-to-be deed. Ze had meer verwacht van haar omgeving, net als ik. Voor haar ben ik niet de vijand, maar was de koek op. Ik kan daar wel teleurgesteld over zijn, maar niet boos. Het hart gaat waar het hart gaat en soms dus niet. Dankzij de bemiddelaar (daarover later misschien meer) en de wederzijdse wil om vrienden te kunnen blijven, kwamen we nader tot elkaar. Terwijl sommigen de emancipatie 40 jaar willen terugdraaien, was het voor ons reden om met elkaar te communiceren. Het huwelijk loopt ten einde, maar ons leven gaat zo veel beter worden als we in goede vriendschap samen voor de kinderen kunnen zorgen. Ik gooi de volgende vraagstelling in de groep: “Wat zou over een x-periode een ideaal plaatje zijn?” Ik ga het plaatje hier niet

schetsen, omdat dit niet een doel op zich is. Het gaat hier wel om het maken van keuzes. Het stelt ons in staat om alle bijzaken en aangeprate zaken weg te strepen. Mijn ex-to-be gaat wel aan het werk (dat lukte binnen twee weken, dus klasse meid). Niet om mij, maar om zichzelf. We moeten samen twee huishoudens dragen en daarvoor is nu eenmaal meer geld nodig. Maar ook zelfontwikkeling is belangrijk en het feit dat een werkende moeder een goed rolmodel is voor de kinderen speelt mee. En het is natuurlijk duidelijk dat het geld maar één keer uitgegeven kan worden, aan partneralimentatie of aan de kinderen. Gratis geld bestaat niet. Het komt altijd ergens vandaan. Advocaat? Niet nodig. Dat hadden we al besloten. Wat over blijft is waar we mee begonnen. Maar wat me opviel is dat waar we steun vroegen, we dat in veel gevallen ook wel kregen. Het is voor de omgeving niet altijd makkelijk. Zij hebben geen idee hoe er mee om te gaan. Men roept in overtuiging, maar dat is (denk ik, val me niet aan) meer autobiografisch. Het heeft minder van doen met de scheiding dan ik eerst dacht. Het heeft meer te maken met hoe ze zelf in een scheiding zouden zitten, dus wat vertelt het over de relaties van de roepende? Ik laat dat verder rusten. Dit is immers niet mijn probleem. En ik kan het mis hebben uiteraard. We zullen in ons scheidingsproces dus ook duidelijk moeten gaan maken hoe het verder moet met de verweven relaties. Die taak ligt dus ook bij mijn ex-to-be en mij.

Maar – als afsluiter – merk ik op dat degene die eerlijk en neutraal reageren en daarbij gewoon aan ons beiden vragen hoe het gaat en wat de bedoeling is, ons het beste helpen. In 90% van de gevallen willen en (hopelijk) hoeven we niet te kiezen. En als we kiezen, dan kunnen we dat heel goed zelf. Anders

wordt er een vechtscheiding gecreëerd door anderen. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

In retrospect, 50 weken later

Ik denk dat hier mijn grootste teleurstelling van de scheiding ligt. Met name de stelligheid en felheid van mijn schoonfamilie heeft me verbaasd. De periode van twijfel van mijn ex was ook veel langer dan ik verwacht had. Dat haar woord zo makkelijk als absolute waarheid genomen zou worden doet mijn hoofd nog steeds schudden. Maar ook dat er blijkbaar grieven waren die jaren ongeuit zijn gebleven, maar nu ineens naar boven kwamen. Erg jammer allemaal. Frustrerend is een beter woord. Maar ik geloof niet dat er iets was dat ik anders had kunnen doen in de gegeven omstandigheden. De meeste klachten van mijn ex had ze beter ter sprake kunnen brengen tijdens de relatietherapie. Grieven van familieleden hadden beter ten tijde van het ontstaan met me besproken kunnen worden. Nu jaren later het op tafel gooien, als ik er niet bij ben lost immers niets op. En helpt mijn ex ook niet verder als mens.

3. De bemiddelaar

Scheiden doet lijden is een bekende uitdrukking. En ik kan uit eigen ervaring spreken dat dit klopt. De eerste weken zijn pijnlijk en is de impact moeilijk te verdragen. Een gevoel van “alles is nu stuk” neemt me in een houdgreep. Voor ons was de timing om dit te doen wel heel slecht. De leeftijd van de kinderen, de wederzijdse arbeidssituaties en de hoeveelheid spaargeld zijn factoren die nog niet voldoende in het groen staan om dit gedwongen avontuur zonder zorgen in te gaan. Een beetje versterkt door de bij een scheiding horende emoties, wil ik veel dingen roepen. Vanuit mijn professionele ervaring weet ik echter dat dit, hoewel menselijk, vaak niet leidt tot een bevredigende oplossing. Het beperken van de schade ligt rationeel gezien meer voor de hand. De eerste nachten heb ik daar goed over kunnen nadenken. Overdag zijn de kinderen wakker en houden we ons in. De emoties zijn er dan wel, maar ik was niet van plan dit over de rug van de kinderen uit te spelen.

Mijn ex-to-be blijkt dit ook niet van plan te zijn. En zowaar hebben we meteen iets gemeenschappelijks te pakken. De kinderen stonden al op één en dat kunnen we net zo goed nu ook zo laten. Onze oudste (Inara, bijna 4 toen) informeert wel regelmatig naar de getoonde emoties. De scheiding bespreken we nog niet, maar we geven wel aan dat we verdrietig zijn. Inara heeft een passende oplossing: “Sorry zeggen en weer verder gaan”. Het zou mooi zijn als het zo werkt. Of toch niet? Ik bedenk me ‘s nachts dat ik het bijna erger zou vinden als het na bijna 15 jaar huwelijk zo makkelijk zou zijn. 17 jaar samen mag toch wel wat betekenen. En dat scheiden dan pijn doet, dat is op een raar niveau ook weer geruststellend. Onze kinderen

zijn uit liefde geboren. De eerste na 10 jaar proberen, de tweede zwangerschap als verrassing na 10 maanden. Kan dit als basis dienen voor het eerste stukje vertrouwen om tot een nieuw evenwicht te komen? Ik besluit om de eerste belangrijke vragen te stellen rond dit punt. Ik stel mijn ex-to-be een paar controlevragen om voor mezelf te bevestigen dat er nog een vertrouwensbasis is.

Zoals in eerdere blogs vermeld hebben we iedereen ingelicht en de reacties in ontvangst genomen. De bemiddelaar wordt geselecteerd uit drie kandidaten. Eentje valt meteen af. Een lijst sturen en een vanaf prijs past niet in onze situatie. Een vaste prijs constructie past beter bij ons. Twee bemiddelaars hebben een goed verhaal. De keuze valt op Martin. Die komt bij ons thuis en luistert in het begin heel veel naar ons. En we hebben een hoop te vertellen uiteraard. Ook wil hij de kinderen zien die een keertje wel iets later naar bed kunnen. Sommige zaken liggen al min of meer vast. Mijn ex-to-be heeft werk nodig voor haar nieuwe leven. Het huis kan alleen ik betalen. Martin houdt ons soms een spiegel voor en helpt ons tevens om een toekomstplaatje te tekenen. Het zou mooi zijn als....

“We – ergens in de toekomst – samen met onze twee nieuwe gezinnen gezamenlijk gezellig kunnen eten met kerst of een verjaardag. Dat is dus inclusief eventuele nieuwe partners en hun kinderen. Mijn ex-to-be en ik werken prima samen als co-ouders en de kinderen lopen in-en-uit beide huizen.”

De impact die het opstellen van deze formule is groter dan verwacht en zinkt de dagen en weken erna pas goed in. Mijn ex-to-be en ik bevestigen hiermee een aantal zaken impliciet. Mijn ex-to-be is een goed toegewijde moeder en dat wil ik de kinderen nooit ontzeggen. Andersom is dat blijkbaar ook. Dat

we elkaar op enig moment zullen treffen met een nieuwe liefde is iets waar ik niet aan dacht, maar als droombeeld best aantrekkelijk is. Tegelijkertijd kan met dit plaatje geen sprake zijn van verzoening. Dus acceptatie volgt met deze formule. Het geeft ook een beetje hoop dat alles goed kan komen. Martin heeft hiermee goed geluisterd wat we werkelijk belangrijk vinden en is een vriendelijke bliksemafleider voor de emotionele vraagstukken die anders moeilijk bespreekbaar zijn.

Zijn directe meerwaarde blijkt ook bij de discussie over ons voorgenomen co-ouderschap. Er zitten immers nadelen aan de voordelen. Met name de communicatie en het elkaar wat gunnen is belangrijk. En enig flexibiliteit is onmisbaar. Lastig werd het toen een klein detail ten sprake kwam. Waar, of beter gezegd, bij wie worden de kinderen ingeschreven? Ik kan met volle overtuiging zeggen dat we zonder Martin hier niet makkelijk uit gekomen zouden zijn. Ze staan nu ingeschreven in ons huis, dat straks mijn huis wordt. Dus wat mij betreft hoeft dat niet te veranderen. Maar mijn ex-to-be moet dan haar huis en haar kinderen gevoelsmatig achter laten. Dus dit wordt een twistpunt. Natuurlijk zijn en blijven we beiden de ouders van onze kinderen. Voordat we in een onoplosbare discussie belanden komt Martin met een simpele en elegante oplossing. We kunnen elk één kind op ons woonadres in laten schrijven. Een stilte volgt. Mijn ex-to-be en ik kijken elkaar aan. Dit zou meteen ook weer een extra stukje evenwicht kunnen zorgen. Het zal wel impact geven op belastingdienst, kinderbijslag, school en meer van dat soort kindgebonden zaken. Maar als uitgangspunt voelt het heel werkbaar aan. En dat is de meerwaarde die Martin brengt. Met zijn ervaring en luisterend oor kan hij dit soort voorstellen doen en helpen het evenwicht

te zoeken en bewaren. Een advocaat zal proberen te winnen voor je, maar zonder evenwicht blijf je vechten.

De kop van onze scheiding is hiermee eraf. Wij hebben het geluk dat we elkaar niets aangedaan hebben en dat het scheiden dus niet komt van vreemdgaan of andere vervelende relatiezaken. Het lukte mij om de eerste klap te incasseren en verder te kijken. We hebben weerstand geboden aan de verstorende invloeden van buitenaf en tegelijk ook de vele steun in ontvangst genomen. Martin helpt ons om alle details goed op papier te krijgen en brengt tegelijk ook een uitlaatklep en rust. Vrienden helpen ons met bijvoorbeeld iets simpels als een etentje samen. Veel (of toch te veel, wat gaat daar van komen?) gezelligheid onder elkaar. Anderen horen ons aan en blijven neutraal. Duidelijk is dat scheiden alleen de echtelieden aan gaat. Ik besef nu ook dat om een scheiding goed en soepel te laten verlopen de hulp van veel meer mensen nodig is. En ik prijs me gelukkig dat we die op dit moment in overvloed hebben. Het pad is gezet. We zijn nu echt op weg om goede co-ouders te worden.

Of staan er toch nog meer beren op de weg....

In retrospect, 48 weken later

De keuze voor bemiddeling was voor ons een goede keuze. Martin bleek ook een prima bliksemafleider te zijn voor de onvermijdelijke conflicten. We hebben er langer over gedaan dan gemiddeld, maar door de vaste prijs afspraak liepen we hier geen extra financiële schade op.

De nadelen van co-ouderschap worden nogal overtrokken. De

voorwaarde van helder kunnen communiceren is minder nodig dan verwacht. De wil om er samen uit te komen en soms ook een nee te accepteren is veel belangrijker. En om de flow voor de kinderen zo simpel mogelijk te houden.

De keuze om elk kind op één adres in te schrijven heeft tot nu toe geen enkel negatieve effect gehad. De overheid kan hier prima mee overweg. Scholen maakt het weinig uit. De kinderen merken er weinig van. Het enige waar je op moet letten is dat handtekeningen wel snel gezet moeten worden om de benodigde voortgang te behalen.

Wat ik onderschat heb is de mate dat onze omgeving ook therapie nodig hebben. Die hebben een duidelijke uitspraak nodig over wat je zelf wilt. Daar komt men wel aan tegemoet. Als je dit maar oprecht en eerlijk zegt.